

एतेषामश्रमधर्माणांसमुच्चयंवारयति एकस्येति चतुर्णामन्यतमस्य एकस्याश्रमस्य धर्मेण सतांमतेन दंभादिरहितश्रद्धया सम्यगनुष्ठितेनेत्यर्थः सर्वेवयं आश्रमास्त्रिभिर्ज्ञानमार्गप्रपन्नाः प्राप्ताः स्मः अतोहेतोः अस्मत्सदृशोऽग्निसाध्यानां कर्मणां कर्तार्यं च वासं च प्रतिश्रयं चेति पाठक्रमापेक्षया द्वितीयं नैष्ठिकं गुरुकुलवासं दाराऽकरणरूपं तृतीयं परिवाज्यं दारादित्यागरूपं वानवांच्छे ज्ञानहेतोः प्रधानभूतस्य धर्मस्यापेक्षिसिद्धेरित्यर्थः मद्गर्तुर्हरेण अवयोर्यधर्ममानाशयेति भावः ॥ २५ ॥ निवर्तनिवर्तस्व स्वरउदात्तादि व्यंजनं ककारादि एतद्युक्तत्वेन वाक्यस्य शब्दतो निर्दोषत्वमुक्तं हेतुयुक्तत्वेन युक्तियुक्तत्वमप्युक्तं

एकस्य धर्मेण सतांमतेन सर्वस्मत्तं मार्गमनुप्रपन्नाः ॥ मावै द्वितीयं मातृतीयं च वांछेतस्मात्संतो धर्ममाहुः प्रधानं ॥ २५ ॥ यमउवाच निवर्ततुष्टोस्मितवानया गिरा स्वराक्षरव्यंजनहेतुयुक्तया ॥ वरं वृणीष्वेह विनास्य जीवितं ददानिते सर्वमनिदि तेवरं ॥ २६ ॥ सावित्र्युवाच ददानिते हंतमनिदि तेवरं यथात्वयो तो विनष्टचक्षुः श्वशुरो ममाश्रम ॥ सलब्धचक्षुर्बलवान् भवेन्नृपस्तव प्रसादाज्ज्वलनार्कसंनिभः ॥ २७ ॥ यमउवाच श्रमः कुतो भर्तु समीपतो हि मे यतो हि भर्ता म कं भविता च तत्तथा ॥ तवाध्वना ग्लानि मि वोपलक्षये निवर्तगच्छस्वनते श्रमो भवेत् ॥ २८ ॥ सावित्र्युवाच मसागतिर्ध्रुवा ॥ यतः पतिं नेष्यसितत्रमे गतिः सुरेशभूयश्च चो निबोध मे ॥ २९ ॥ सतां सरुत्संगतमीप्सितं परंततः परं मित्रमिति प्रचक्षते ॥ न चाफलं सत्पुरुषेण संगतंततः सतां संनिवसेत्समागमे ॥ ३० ॥ यमउवाच मनो नूकलंबु बुद्धिर्वर्धनं त्वया यदुक्तं वचनं हि ताश्रयं ॥ विना पुनः सत्यवतोस्य जीवितं वरं द्वितीयं वरयस्व भामिनि ॥ ३१ ॥ सावित्र्युवाच त्वत्पुरा मे श्वशुरस्य धीमतः स्वमेव राज्यं लभतां स पार्थिवः ॥ जत्यात्स्वधर्मान्न च मे गुरुर्यथा द्वितीयमेतद्वरया मितेवरं ॥ ३२ ॥ यमउवाच स्वमेव राज्यं प्रतिपत्स्यतेऽचिरान्न च स्वधर्मात्परिहास्य ते नृपः ॥ कृतेन कामेन मयानृपात्मजे निवर्तगच्छस्वनते श्रमो भवेत् ॥ ३३ ॥

॥ २६ ॥ भर्तारमोचयिष्याम्येवेति स्वयं निश्चिन्वाना वारं ताराण्येव तावत्पार्थयंती सावित्र्युवाच व्युतइति ॥ २७ ॥ अच्यनमार्गेण ननु भर्तुनाशेन अनष्टएव भर्तुत्याशयः ॥ २८ ॥ यतो यत्र भर्ता सागतिः तत्रैव गमनं ध्रुवानिश्चिता ॥ २९ ॥ सतामिति साधोस्तव समागममात्रेण जाता मैत्रीयं निष्फलं नैव भवेदिति भावः ॥ ३० ॥ हिताश्रयं युक्त्यनुकूलं पूर्वमाश्रमधर्माणां ज्ञानहेतुत्वमुक्तं मिह तु तसंगस्येति भेदः तथा च श्रुतिस्त्वाज्ञानार्थसगुरुमेवाभिगच्छेदिति ॥ ३१ ॥ गुरुः श्वशुरः ॥ ३२ ॥ ३३ ॥